

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

ЛЮРІЙ ОСТАПЕЦЬ/

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **012 Дошкільна освіта** освітньої програми «Дошкільна освіта».

Розробники: Атрощенко Тетяна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 15 від «17» червня 2024 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

 /Оксана ПОВІДАЙЧИК/
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

 /Олена ПОПАДИЧ/
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Атрощенко Т.О., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	1	1
	Лекції:	
	30	10
	Практичні (семінарські):	
	30	8
Форма підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
	Самостійна робота:	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» полягає у ознайомленні здобувачів із особливостями професійної діяльності вихователя дітей раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти, створенні умов для виховання поваги та інтересу до майбутньої професії.

Завдання дисципліни – сформувати у здобувачів здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями у сфері дошкільної освіти; здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення фахової підготовки.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами, в тому числі міжкультурної взаємодії.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких **програмних результатів навчання (ПРН)**:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 1
Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.	ПРН 2
Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.	ПРН 9

Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.	ПРН 12
---	--------

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміє і визначає педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.	ПРН 1
Розуміє, описує й аналізує процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.	ПРН 2
Розуміє історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізує педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.	ПРН 9
Уміє будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінює власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.	ПРН 12

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне та письмове опитування, тестовий контроль, есе, презентація самопідготовки.

Методи демонстрування результатів навчання з дисципліни:

за джерелом інформації (словесні: розповідь, бесіда, лекція; наочні: ілюстрація, демонстрація; практичні: вправи, анкетування тощо);

за логікою передачі і сприймання навчальної інформації (індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні);

за ступенем самостійності мислення студентів при засвоєнні знань (репродуктивні, пошукові, дослідницькі) та ін.; під час практичних занять – методи інтерактивного навчання; під час самостійної роботи – індивідуальні навчально-дослідницькі завдання тощо.

Аудиторна, самостійна та індивідуальна робота здобувача забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями, дистанційною організацією навчання в системі Moodle, методичними рекомендаціями для самостійної роботи; тестовими завданнями для контролю та самоконтролю знань, умінь і навичок.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: доповідь на практичному занятті, виконання індивідуальних завдань (підготовка конспекту лекції, складання міні-словників до теми, виготовлення наочності, розробка конспекту заняття, опорної схеми роботи тощо).

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення критерії виконання завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і тести. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і тестові завдання)

оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 40 балів (по 20 балів кожне теоретичне питання); тести оцінюються в 10 балів. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 50 балів.

Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен у комбінованій формі.

Результат підсумкового контролю визначається як середнє арифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена у відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 35) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає іспит в усній формі за переліком запитань.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	50	100
6	6	6	6	6	6	6	8		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
7	7	7	7	8	7	7		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30	4	30
Виконання індивідуальних завдань	1	10	1	10
Навчання на онлайн-платформах з поданням сертифікату про результат навчання*	1	10	1	10
Модульна контрольна Робота	1	50	1	50
Разом	8	100	7	100

*Здобувачі можуть отримати бали за вивчення окремих питань змісту дисципліни через навчання на масових відкритих онлайн курсах (МВОК) в Україні за умови наявності відповідного сертифікату ([Prometheus](#), [EdEra](#), [Дія. Цифрова освіта](#), Coursera та інші.).

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після виконання програми змістового модуля у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді виконання письмових завдань репродуктивного й творчого характеру, який оцінюється від 1 до 50 балів. Якщо з об'єктивних причин здобувач не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

50 балів (оцінка «відмінно») – здобувач виконав завдання запропонованого йому варіанта

в повному обсязі і виявив при цьому: глибокі та повні знання матеріалу дисципліни; вільне володіння науковою термінологією; творчу самостійність; високу культуру оформлення знань та відповідний рівень умінь і навичок.

40 балів (оцінка «добре») – здобувач виконав завдання запропонованого йому варіанта в повному обсязі, вичерпно реалізував усі питання, виявив творчу самостійність, добре орієнтується в сучасних проблемах основ педагогіки, продемонстрував високу культуру оформлення знань, належний рівень умінь та навичок, але в роботі наявні окремі несуттєві помилки. Ставиться за виконання 75 % усіх завдань.

30 балів (оцінка «задовільно») – здобувач виявив задовільні знання матеріалу, але допустив при цьому окремі грубі фактичні помилки та неточності, а культура оформлення знань та рівень його умінь і навичок ще недостатні. Правильно виконано більше 50% запропонованих завдань

20 балів (оцінка «незадовільно») – здобувач не виявив достатніх фахових знань з предмета, не досяг реалізації завдання через загальну слабку орієнтацію в програмовому матеріалі, а культура його мовлення й оформлення знань незадовільні. Завдань виконано менше від 50 %.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковим семестровим контролем з дисципліни «Вступ до спеціальності» є іспит, який проводиться в усній формі.

Відповідно до «Положення про порядок та методiku проведення семестрових (курскових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Академічна доброчесність: політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 23.02.2017 р., протокол № 3).

Правила перезарахування кредитів у випадку мобільності: політика щодо перезарахування кредитів ECTS у випадку мобільності формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ECTS для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 30.05.2019 р., протокол № 6).

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті: політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих протягом неформальної та/або інформальної освіти (затверджене вченою радою університету від 18.12.2023 р., протокол № 11).

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальнотеоретичні аспекти дисципліни

Тема 1. Дошкільна освіта України як система та об'єкт дослідження

Ретроспективний аналіз становлення системи дошкільної освіти в Україні. Дошкільна освіта – перша ланка у неперервній системі освіти України. Основні напрямки розвитку та модернізації дошкільної освіти в Україні. Дитиноцентрований підхід. Особистісно-орієнтований підхід. Компетентнісний підхід.

Законодавча база України про дошкільну освіту (Конвенція про права дитини, Закон України «Про дошкільну освіту», Закон України «Про охорону дитинства», «Про дитяче харчування»). Акти Кабінету міністрів, накази та листи МОН. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Програми розвитку дітей.

Методологічні засади організації дошкільної освіти. Методологічний вектор дослідження організації дошкільної освіти. Системний підхід: детермінанта дошкільної освіти. Діяльнісно-особистісний підхід у контексті дошкільної освіти. Контекстний підхід у вимірі організації дошкільної освіти.

Тема 2. Період дошкільного дитинства як предмет наукового вивчення

Дитинство: сутність, концепції, проблеми. Проблеми дитинства в сучасному світі. Особливості дошкільного дитинства. Урахування об'єктивних закономірностей фізичного, психічного, інтелектуального, емоційного, соціального та духовного розвитку дитини від народження до шести (семи) років життя. Засоби розвитку дитини в період дошкільного дитинства. Розвиток індивідуальності в дитячому віці.

Психолого-педагогічний аналіз розвитку дитини раннього віку. Психолого-педагогічний аналіз розвитку дитини молодшого, середнього і старшого дошкільного віку.

Провідні види діяльності дітей раннього та дошкільного віку. Закономірності навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання у ЗДО. Взаємодія дітей і дорослих в процесі розвитку, виховання і навчання.

Тема 3. Загальні основи дошкільної дидактики

Особливості навчання дітей дошкільного віку. Зміст навчання дітей дошкільного віку. Особливості освіти дітей з ООП. Принципи і типи навчання дітей дошкільного віку у сучасних ЗДО. Методи і форми організації навчальної діяльності в сучасних ЗДО. Особливості використання різних методів навчання дітей дошкільного віку. Форми організації навчальної діяльності дітей в різних вікових групах ЗДО. Типи і види занять. Особливості їхньої структури. 4.Методика організації занять в різних вікових групах сучасних ЗДО.

Тема 4. Виховання і розвиток особистості дошкільника

Методика виховної роботи як педагогічна наука. Виховання в цілісній структурі педагогічного процесу дошкільної освіти. Особливості виховної роботи в ЗДО. Цілі, завдання й зміст виховної роботи на сучасному етапі. Шляхи вдосконалення виховної роботи з дошкільниками в контексті модернізації освіти в Україні. Адаптація дітей дошкільного віку, її характеристика. Сутність діагностичної діяльності педагога. Діагностика й вимірювання вихованості особистості. Критерії, рівні та показники вихованості дошкільників.

Тема 5. Зміст, методи та форми виховної роботи з дітьми дошкільного віку

Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Значення, завдання й умови фізичного виховання дітей дошкільного віку. Розумове і сенсорне виховання дітей дошкільного віку. Необхідність, завдання та засоби розумового виховання. Моральне виховання дітей дошкільного віку. Необхідність морального виховання з раннього віку. Трудове виховання дітей дошкільного віку. Необхідність трудового виховання дітей дошкільного віку. Естетичне виховання дітей дошкільного віку. Поняття естетичного і художнього виховання. Полікультурне виховання дітей дошкільного віку. Основи правового та економічного

виховання дошкільників.

Тема 6. Професійна діяльність вихователя дітей дошкільного віку

Сучасні вимоги до педагогічної діяльності. Історія становлення педагогічної діяльності. Творчий характер педагогічної діяльності.

Професія вихователя дітей дошкільного віку у сучасному суспільстві. Трудові функції: вміння аналітичні, проєктивні, конструктивні, організаційні, комунікативні; уміння, необхідні для здійснення контролю за перебігом освітнього процесу та його регулювання; уміння оцінювати отримані результати і визначати нові педагогічні завдання. Фахово-методичні, спеціальні і творчі уміння вихователя. Творчий вихователь.

Психолого-педагогічні вимоги до особистості сучасного вихователя. Освітньо-кваліфікаційна характеристика фахівця дошкільної освіти (вихователя, психолога, логопеда, соціального працівника, гувернера). Особистісні якості працівника дошкільної освіти, його знання, вміння та навички. Сутність і зміст інноваційної діяльності вихователя ЗДО. Готовність до інноваційної діяльності як важлива професійна якість сучасного вихователя ЗДО. Педагогічна майстерність вихователя ЗДО.

Тема 7. Заклад дошкільної освіти - місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку

Характеристика сучасного закладу дошкільної освіти. Законодавче та нормативно-методичне забезпечення діяльності сучасних ЗДО. Типи закладів дошкільної освіти.

Основні засади організації освітнього процесу в ЗДО. Учасники освітнього процесу. Форми організації освітнього процесу в ЗДО. Планування ефективної освітньої діяльності ЗДО.

Особливості створення розвивального освітнього середовища у ЗДО. Безпечне середовище в закладі дошкільної освіти.

Управління закладом дошкільної освіти. Інновації у змісті, структурі, формах і методах управління ЗДО. Контроль за діяльністю ЗДО. Культура професійної взаємодії у ЗДО.

Тема 8. Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти

Завдання дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Основні чинники модернізації дошкільної освіти. Створення і запровадження інноваційних технологій розвитку, навчання та виховання дитини дошкільного віку.

Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку. Основи правового виховання дітей дошкільного віку. Економічна освіта дошкільників. Полікультурна освіта дітей дошкільного віку. Актуальні проблеми підготовки дітей до школи у теорії та практиці українського дошкілля. Партнерська взаємодія дошкільної та початкової ланок освіти в організації передшкільної освіти дітей. Співпраця з батьками дітей дошкільного віку – запорука успіху у розвитку, вихованні та навчанні дітей.

МОДУЛЬ 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Організація методичного супроводу освітньої діяльності у ЗДО

Тема 9. Директор в системі управління організаційною та методичною роботою ЗДО

Вимоги до сучасного керівництва ЗДО. Роль і місце директора в системі методичної роботи ЗДО. Загальні і процесуальні функції керівника. Основні напрямки роботи директора. Взаємозв'язок директора з працівниками закладу в процесі управління методичною роботою. Організаційно-педагогічна діяльність директора в системі управління дошкільним закладом. Стиль роботи директора закладу дошкільної освіти. Національна рамка кваліфікації та оновлення європейських пріоритетів у сфері професійної компетентності керівника закладу дошкільної освіти.

Тема 10. Структура організаційної та методичної роботи в сучасному ЗДО

Суть організаційно-методичної роботи в закладі дошкільної освіти. Завдання організаційно-методичної роботи в ЗДО. Напрямки здійснення методичної роботи. Форми методичної роботи: масові, групові, індивідуальні (за змістом методичної роботи), традиційні і інтерактивні (за формою спілкування). Методичний кабінет закладу дошкільної освіти – центр методичної роботи. Завдання методичного кабінету. Функції методичного кабінету ЗДО.

Обов'язки вихователя-методиста. Циклограма діяльності вихователя-методиста. Роль вихователя-методиста у створенні розвивального предметно-ігрового середовища в групах ЗДО та в запровадженні особистісно орієнтованої моделі дошкільної освіти.

Методична робота з молодими спеціалістами. Форми роботи. Наставництво. Умови успішної адаптації молодих спеціалістів. Види адаптації: пропедевтика, стимулювання, підсумки. Алгоритм роботи з молодими спеціалістами в ЗДО. Критерії визначення рівня підготовки молодого спеціаліста до роботи з дітьми. Організаційні та методичні підходи до відбору, вивчення, узагальнення і впровадження в практику перспективного педагогічного досвіду.

Тема 11. Планування освітньої роботи в ЗДО

Основні підходи до організації діагностичної роботи в ЗДО. Діагностика в закладах дошкільної освіти. Мета проведення діагностичної роботи. Принципи організації діагностичної роботи в ЗДО. Норма компетентності. Напрями діагностичної роботи. Види діагностики в ЗДО. Підготовка педагогічного колективу до проведення діагностичної роботи. Алгоритм організації діагностичної роботи. Складання аналітичної довідки.

Нормативно-правові основи планування та організації освітньої діяльності у ЗДО. Поняття планування та організації освітнього процесу в ЗДО. Мета, завдання, закономірності, принципи планування та організації освітнього процесу в ЗДО. Види планування та планів у закладі дошкільної освіти: перспективне, річне, календарне (тематичне) планування; перспективний, річний та календарний плани. Їх особливості та структура. Умови ефективності планування. Річний план роботи ЗДО: його структура, методика розробки та затвердження. Базовий компонент дошкільної освіти про планування роботи за освітніми лініями. Педагогічна характеристика дитини-дошкільника.

Тема 12. Організація та зміст освітньої діяльності ЗДО в умовах полікультурного регіону

Загальні основи полікультурної освіти. Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток полікультурної освіти. Особливості організації полікультурної освіти і виховання дітей в умовах сучасного ЗДО. Завдання та підходи до полікультурної освіти дошкільників. Вікові особливості соціального розвитку старших дошкільників щодо формування полікультурної вихованості, міжетнічної толерантності. Створення полікультурного середовища у групах ЗДО. Особливості роботи вихователя з батьками дошкільників – представниками різних національних меншин.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Організаційно-педагогічні засади підготовки майбутніх вихователів у закладі вищої освіти

Тема 13. Система підготовки майбутніх вихователів у закладі вищої освіти

Поняття про професійну компетентність працівника дошкільної освіти (вихователя, методиста). Компетентісний підхід щодо професійної підготовки майбутніх вихователів.

Теоретична та практична підготовка здобувачів. Форми організації освітнього процесу у ЗВО. Технології навчання у ЗВО. Методи практичного навчання. Педагогічна практика. Зміст теоретичної та практичної готовності працівника дошкільної освіти до фахової діяльності. Основи самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти. Контроль та оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів. Виховна робота у сфері професійної освіти.

Професіограма та професіографічний підхід до формування особистості вихователя ЗДО.

Тема 14. Професійне спілкування в структурі педагогічної діяльності вихователя ЗДО

Визначення педагогічного спілкування, його функції та стадії. Професійне педагогічне спілкування на рівні майстерності. Функції педагогічного спілкування. Структура педагогічного спілкування. Стилї ставлення вихователя до вихованців та стилї педагогічного спілкування. Позитивно-стійке ставлення до дітей. Позитивно-пасивне ставлення. Нестійке ставлення. Відкрито-негативне ставлення. Авторитарний. Демократичний. Ліберальний. Педагогічний такт. Типи вихователів. Культура спілкування вихователя. Умови ефективного педагогічного спілкування. Дотримання принципу суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Урахування

вікових та індивідуальних особливостей партнера по спілкуванню, зокрема його репрезентативної системи. Володіння вербальними засобами комунікації. Володіння вербальними засобами комунікації. Володіння вербальними засобами комунікації.

Тема 15. Професійне самовиховання і саморозвиток майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти

Професійне самовиховання у системі підготовки майбутнього вихователя. Умови і чинники професійного самовиховання. Самопізнання як передумова самовиховання майбутнього фахівця. Методи самовиховання. Технологія професійного самовиховання. Самовиховання майбутнього вихователя як система. Професіоналізм і саморозвиток особистості педагога ЗДО. Сутність понять «професійне зростання», «особистісний ріст педагога» та «професійне становлення педагога». Джерела самоосвіти педагога. Уміння вдосконалювати власну педагогічну техніку. Аналітичні, проєктивно-конструктивні, гностичні, спонукально-організаційні уміння самовдосконалюватись. Підвищення кваліфікації.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
МОДУЛЬ 1.						
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні аспекти дисципліни						
Тема 1. Дошкільна освіта України як система та об'єкт дослідження	8	2	2			4
Тема 2. Період дошкільного дитинства як предмет наукового вивчення	8	2	2			4
Тема 3. Загальні основи дошкільної дидактики	8	2	2			4
Тема 4. Виховання і розвиток особистості дошкільника	8	2	2			4
Тема 5. Зміст, методи та форми виховної роботи з дітьми дошкільного віку	8	2	2			4
Тема 6. Професійна діяльність вихователя дітей дошкільного віку	8	2	2			4
Тема 7. Заклад дошкільної освіти - місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку	8	2	2			4
Тема 8. Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти	8	2	2			4
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	64	16	16			32
МОДУЛЬ 2.						
Змістовий модуль 2. Організація методичного супроводу освітньої діяльності у ЗДО						
Тема 1. Директор в системі управління організаційною та методичною роботою ЗДО	8	2	2			4
Тема 2. Структура організаційної та методичної роботи в сучасному ЗДО	8	2	2			4
Тема 3. Планування освітньої роботи в ЗДО	8	2	2			4
Тема 4. Організація та зміст освітньої діяльності ЗДО	8	2	2			4

в умовах полікультурного регіону						
Змістовий модуль 3. Організаційно-педагогічні засади підготовки майбутніх вихователів у закладі вищої освіти						
Тема 5. Система підготовки майбутніх вихователів у закладі вищої освіти	8	2	2			4
Тема 6. Професійне спілкування в структурі педагогічної діяльності вихователя ЗДО	8	2	2			4
Тема 7. Професійне самовиховання і саморозвиток майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти	8	2	2			4
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	56	14	14			28
Разом за семестр	120	30	30	-	-	60

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: заочна					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр						
МОДУЛЬ 1.						
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні аспекти дисципліни						
Тема 1. Дошкільна освіта України як система та об'єкт дослідження	6,5	0,5				6
Тема 2. Період дошкільного дитинства як предмет наукового вивчення	8,5	0,5	1			7
Тема 3. Загальні основи дошкільної дидактики	6,5	0,5				6
Тема 4. Виховання і розвиток особистості дошкільника	6,5	0,5				6
Тема 5. Зміст, методи та форми виховної роботи з дітьми дошкільного віку	8,5	0,5	1			7
Тема 6. Професійна діяльність вихователя дітей дошкільного віку	9,5	0,5	1			8
Тема 7. Заклад дошкільної освіти - місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку	8	1				7
Тема 8. Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти	10	1	1			8
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	64	5	4			55
МОДУЛЬ 2.						
Змістовий модуль 2. Організація методичного супроводу освітньої діяльності у ЗДО						
Тема 1. Директор в системі управління організаційною та методичною роботою ЗДО	6,5	0,5				6
Тема 2. Структура організаційної та методичної роботи в сучасному ЗДО	8,5	0,5	1			7
Тема 3. Планування освітньої роботи в ЗДО	8,5	0,5	1			7
Тема 4. Організація та зміст освітньої діяльності ЗДО в умовах полікультурного регіону	6,5	0,5				6

Змістовий модуль 3. Організаційно-педагогічні засади підготовки майбутніх вихователів у закладі вищої освіти						
Тема 5. Система підготовки майбутніх вихователів у закладі вищої освіти	10	1	1			8
Тема 6. Професійне спілкування в структурі педагогічної діяльності вихователя ЗДО	8	1	1			6
Тема 7. Професійне самовиховання і саморозвиток майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти	8	1				7
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	56	5	4			47
Разом за семестр	120	10	8	-	-	102

5.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	Заочна
1	Дошкільна освіта України як система та об'єкт дослідження	2	
2	Період дошкільного дитинства як предмет наукового вивчення	2	1
3	Загальні основи дошкільної дидактики	2	
4	Виховання і розвиток особистості дошкільника	2	
5	Зміст, методи та форми виховної роботи з дітьми дошкільного віку	2	1
6	Професійна діяльність вихователя дітей дошкільного віку	2	1
7	Заклад дошкільної освіти - місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку	2	
8	Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти	2	1
9	Директор в системі управління організаційною та методичною роботою ЗДО	2	
10	Структура організаційної та методичної роботи в сучасному ЗДО	2	1
11	Планування освітньої роботи в ЗДО	2	1
12	Організація та зміст освітньої діяльності ЗДО в умовах полікультурного регіону	2	
13	Система підготовки майбутніх вихователів у закладі вищої освіти	2	1
14	Професійне спілкування в структурі педагогічної діяльності вихователя ЗДО	2	1
15	Професійне самовиховання і саморозвиток майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти	2	
Разом		30	8

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	Заочна
1	Дошкільна освіта України як система та об'єкт дослідження	4	6
2	Період дошкільного дитинства як предмет наукового вивчення	4	7
3	Загальні основи дошкільної дидактики	4	6
4	Виховання і розвиток особистості дошкільника	4	6
5	Зміст, методи та форми виховної роботи з дітьми дошкільного віку	4	7
6	Професійна діяльність вихователя дітей дошкільного віку	4	8
7	Заклад дошкільної освіти - місце професійної діяльності вихователя дітей дошкільного віку	4	7
8	Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти	4	8
9	Директор в системі управління організаційною та методичною	4	6

	роботою ЗДО		
10	Структура організаційної та методичної роботи в сучасному ЗДО	4	7
11	Планування освітньої роботи в ЗДО	4	7
12	Організація та зміст освітньої діяльності ЗДО в умовах полікультурного регіону	4	6
13	Система підготовки майбутніх вихователів у закладі вищої освіти	4	8
14	Професійне спілкування в структурі педагогічної діяльності вихователя ЗДО	4	6
15	Професійне самовиховання і саморозвиток майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти	4	7
	Разом	60	102

5.5. Індивідуальні завдання

1. Підготувати есе на тему «Дошкільна освіта: традиції чи інновації?».
2. Скласти картотеку публікацій з актуальних проблем дошкільної освіти за останні два роки.
3. Написати реферат на тему: «Дошкільна освіта до кордоном» (країна за вибором здобувачів).
4. Віднайти і законспектувати 8-10 висловлювань науковців, що стосуються дошкільної освіти.
5. Провести дослідження на тему «Готовність до інноваційної діяльності».
6. Підготувати творчу роботу на тему «Людина серед людей», використовуючи знання з тем «Відчуття», «Сприймання», «Мислення», «Мовлення», «Уява», «Емоційно-вольова сфера», «Спілкування».
7. Виписати із Словника педагогічних термінів 20 термінів, які найбільш часто вживаються у сфері дошкільної освіти.

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійна та інтерактивна дошки.

Обладнання: проектор, ноутбук.

Програмне забезпечення: Google Meet, Moodle (Modular Object Oriented Digital Learning Environment), інтерактивні засоби (електронна пошта, комп'ютерні комунікації та відеоконференції).

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Актуальні проблеми дошкільної освіти : колективна монографія / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; С. Семчук, С. Попиченко [та інші]; за заг. ред. В. М. Кушнір. Умань : Візаві, 2021. 252 с.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 424 с.
3. Загородня Л. П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Л.П. Загородня, С.А. Титаренко. 2-ге вид. Суми : Університет. кн., 2023. 319 с.
4. Методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/08.12.metodychni_rekomendacziyi_profesijnyj_standart_vyhovatelya.pdf (дата звернення: 20.06.2024).
5. Педагогіка українського дошкілля: Ч. 2. / Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. К. : Видав. Дім «Слово», 2019. 360 с.

6. Педагогіка українського дошкілля: Ч. 3. / Лисенко Н.В., Кирста Н.Р., Лазарович Н.Б. Київ : Видав. Дім «Слово», 2019. 376 с.

7. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка : підручник 4-те видання, перероблене. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 408 с.

Нормативно-правова база

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти): нова редакція. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 20.06.2024).
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
4. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
5. Наказ МОН України «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0520-15#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
6. Наказ МОН України «Про затвердження Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0414-06#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
7. Наказ МОН України «Про затвердження Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 20.06.2024).
8. Наказ МОН України «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
9. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
10. Наказ МОН України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0154-20#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
11. Наказ МОН України «Про затвердження Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-pereliku-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya-dlya-zakladiv-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 20.06.2024).
12. Наказ МОН України «Про затвердження Типові правила внутрішнього трудового розпорядку для працівників навчально-виховних закладів системи Міністерства освіти України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-94#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
13. Наказ МОН України «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
14. Постанова КМ України «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
15. Постанова КМ України «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
16. Постанова КМ України «Про затвердження Положення про заклад дошкільної освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
17. Постанова КМ України «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-2010-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
18. Постанова КМ України «Про затвердження Положення про центр розвитку дитини». URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1124-2009-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2024).

19. Постанова КМ України «Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2024).

Додаткова література

1. Бельчева Т. Ф. Педагогіка. Практичний курс [Електронний ресурс]: підручник. Мелітополь: Видавництво Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, 2014. 304 с.
2. Бутенко В. Г. Підготовка майбутніх вихователів до формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільників засобами ігрової діяльності: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Суми, 2018. 23 с.
3. Грама Г. П. Підготовка майбутніх вихователів до формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Одеса, 2010. 20 с.
4. Дичківська І. М. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів до інноваційної педагогічної діяльності: дис. докт. пед. наук: 13.00.04. «Теорія і методика професійної освіти». Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С.Сковороди, Харків, 2018.
5. Дубасенюк О.А. Професійна педагогічна освіта: компетентісний підхід: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. 412 с.
6. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
7. Загородня Л.П., Тітаренко С.А. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2010. 319 с.
8. Зданевич Л.В. Теоретичні і методичні основи професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до роботи з дезадаптованими дітьми : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Житомир, 2014. 44 с.
9. Зязюн І.А., Крамущенко Л.В., Кривонос І.Ф. Педагогічна майстерність: підручник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ. СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
10. Крутій К. Взаємодія з батьками та взаємовідносини з дітьми. 1111 запитань до професора. Запоріжжя, 2012. С. 224–275.
11. Леус І. Заглянемо до скрині творчості педагогів, або Конкурс педагогічної майстерності в дошкільному закладі / І. Леус, О. Смаль. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2016. № 5. С. 38–43.
12. Павелків Р. В., Цигипало О.П. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2010. 432 с.
13. Підготовка фахівців з дошкільної освіти за кредитно-модульною системою організації навчального процесу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. І. Поніманська, Н. М.Горопаха, І. М. Дичківська та ін. Київ : Міленіум, 2007. 243 с.
14. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. П. Пихтіна. Київ : ЦУЛ, 2013. 312 с.
15. Трофаїла Н.Д. Підготовка майбутніх вихователів до емоційного розвитку дітей дошкільного віку: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 «Дошкільна педагогіка». Одеса, 2019. 22 с.
16. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник для студ. ВНЗ. Вид. 3-тє, перероб., доп. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. 232 с.
17. Щербакова К. Й. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників.: Доп. МОУ. Навч. посібник. Київ: Вища школа, 1996. 240 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/password-login;jsessionid=07D02C747F9258A875207EC98113F199#null> (дата звернення: 14.06.2024).
2. Лялька як персона: педагогічний підхід для соціального і психологічного розвитку дитини : методичний посібник для педагогів і тренерів URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ccdeditions/301/1/> (дата звернення: 15.06.2024).

3. Методичні рекомендації до програми виховання та навчання дітей від двох до семи років «Дитина» URL: <http://nauch.com.ua/psihologiya/5477/index.html> (дата звернення: 15.06.2024).
4. МОН України: майстерня педагога. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/maysternya-pedagoga> (дата звернення: 15.06.2024).
5. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/> . (дата звернення: 14.06.2024).
6. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення: 15.06.2024).
7. Педагогіка. URL: <https://pedagogika.at.ua> (дата звернення: 15.06.2024).
8. Сайт електронного навчання ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/> (дата звернення: 15.06.2024).
9. Українська педагогіка. URL: <http://ukped.com> (дата звернення: 15.06.2024).

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)